

PROIECT

Norme tehnice

privind condițiile de proiectare și amplasare a construcțiilor, instalațiilor și a mijloacelor de publicitate în zona drumurilor de interes național, pe poduri, pasaje, viaducte, în tuneluri rutiere, precum și amenajarea căilor de acces la drumurile de interes național, cu excepția sectoarelor de drumuri naționale situate în intravilanul municipiilor/reședințelor de județ care sunt în administrarea consiliilor locale

CAPITOLUL I Generalități

1.1. Prezentele norme tehnice au fost elaborate în conformitate cu art. 46 alin (2) lit. a) și art. 57 din Ordonanța Guvernului nr. 7/2010 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 198/2015.

1.2. Prevederile prezentelor norme tehnice se aplică drumurilor de interes național, astfel cum sunt definite în art.5 lit. a) din Ordonanța Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

1.2¹. Sunt exceptate de la aplicarea prevederilor prezentelor norme tehnice, următoarele categorii de investiții:

- a) categorii de investiții ale căror lucrări sunt în curs de execuție la data intrării în vigoare a prezentelor norme tehnice;
- b) categoriile de investiții pentru care au fost inițiate procedurile de achiziție publică pentru proiecte tehnice/studii de fezabilitate/documentații de avizare a lucrărilor de intervenții, până la data intrării în vigoare a prezentelor norme tehnice, prin transmiterea spre publicare a anunțului de participare/emiterea invitației de participare, respectiv ale căror proiecte tehnice/studii de fezabilitate/documentații de avizare a lucrărilor de intervenții au fost recepționate de investitor /beneficiar, ori au fost depuse spre aprobare/avizare.
- c) categorii de investiții pentru care au fost aprobați indicatorii tehnico-economici.

1.3. În înțelesul prezentelor norme tehnice, zona drumului cuprinde: ampriza, zona de siguranță și zona de protecție. Limitele zonelor drumurilor sunt stabilite în anexa nr. 1 din Ordonanța Guvernului nr. 7/2010 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 198/2015.

1.4. În înțelesul prezentelor norme tehnice, prin lucrări în zona drumurilor de interes național se înțelege acele lucrări de construcții, instalații sau de altă natură, amplasate în zona drumurilor de interes național, pe poduri, pasaje, viaducte și în tuneluri rutiere, precum și acele lucrări care, deși sunt situate în afara acestor zone, pot afecta integritatea, stabilitatea, condițiile de exploatare sau siguranța circulației pe aceste drumuri. Aceste lucrări se pot realiza numai cu acordul prealabil și autorizația de amplasare și/sau de acces la drumul de interes național, emise de administratorul drumului.

1.5. Cheltuielile aferente drumului, generate de amplasarea unor obiective ce implică modificări ale traseului, ale elementelor geometrice sau ale structurii de rezistență a unui drum sunt în sarcina proprietarului/administratorului obiectivului.

1.6. Orice obiectiv de natura celor de mai sus, care nu aparține drumului de interes National, trebuie amplasat în afara amprizei și a zonei de siguranță a drumului.

1.7.a. În mod excepțional, administratorul drumului poate accepta amplasarea unor instalații în ampriza și zona de siguranță dacă se îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- nu există spațiu pentru amplasarea instalațiilor în afara amprizei și a zonei de siguranță a drumului, situație cauzată de limitele de proprietate sau de existența altor instalații, fapt materializat printr-o notă de constatare, încheiată de către reprezentanții administratorului drumului, proprietarului/administratorului obiectivului și proiectantului lucrării;

- proprietarul/administratorul instalațiilor trebuie să suporte cheltuielile de refacere a amprizei și a zonei de siguranță a drumului, ca urmare a realizării/amplasării instalației, precum și a cheltuielilor aferente degradărilor apărute la drum ulterior, cauzate de realizarea/amplasarea instalației;

- orice degradare va apărea în zona drumului, pe sectorul afectat de amplasarea instalațiilor, atât în perioada executării lucrărilor, cât și pe întreaga perioadă de existență a instalațiilor în zona drumului, va fi remediată imediat, pe cheltuiala sa, de către beneficiarul lucrării, cu respectarea condițiilor de calitate impuse prin reglementările în vigoare.

1.7.b. Administratorul drumului național poate accepta realizarea unor căi de acces, refugii auto sau parcări în ampriza și zona de siguranță a drumului, dacă nu este periclitată siguranța circulației și cu condiția ca beneficiarul acestora să execute, pe cheltuiala sa, desființarea, mutarea sau modificarea acestora, la cererea administratorului drumului, în termenul prevăzut de Ordonanța Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, fără nicio despăgubire din partea administratorului drumului.

1.8.1. Acceptul administratorului drumului național comportă două faze:

- acordul prealabil - care se obține la faza de proiectare;
- autorizația de amplasare și/sau de acces în zona drumului de interes național - care se obține înainte de începerea lucrărilor în zona drumului, fiind singurul document emis de administratorul drumului, în baza căruia se poate emite autorizația de construire.

1.8.2. Competența de avizare, respectiv de emitere a acceptului administratorului drumurilor naționale, precum și conținutul documentațiilor în baza cărora se emite acceptul sunt stabilite prin ordin al ministrului transporturilor.

1.8.3. Soluțiile de realizare a lucrărilor, stabilite prin acordul prealabil și prin autorizația de amplasare și/sau de acces în zona drumului de interes național rămân obligatorii pe toată durata de valabilitate a documentelor în cauză sau până la retragerea administrativă a acestora, precum și până la modificarea soluțiilor prin emiterea unor noi documente.

1.9.1. Acordul prealabil și autorizația de amplasare și/sau de acces în zona drumului se emit pentru o anumită funcție și/sau destinație a obiectivului. Schimbarea funcției și/sau a destinației obiectivului, de către titularul acordului prealabil sau al autorizației de amplasare și/sau de acces, se realizează numai

cu acceptul administratorului drumului național, conform prevederilor pct. 1.8.1. din prezenta normă tehnică.

1.9.2. Pentru amplasarea și accesul în zona drumului, beneficiarul are obligația încheierii cu administratorul drumului național a contractului pentru utilizare și acces în zona drumului de interes național și plata tarifelor corespunzătoare, în conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

1.9.3. Contractul pentru utilizare și acces în zona drumului de interes național se încheie după emiterea autorizației de amplasare și/sau de acces, cel târziu la momentul eliberării acesteia, beneficiarului. Autorizația se consideră eliberată în momentul înmânării/comunicării acesteia, beneficiarului.

1.9.4. Schimbarea beneficiarului proiectului tehnic și/sau a proprietarului obiectivului nu presupune obligația obținerii unui nou acord prealabil și/sau a unei noi autorizații de amplasare și/sau de acces.

Noul beneficiar/propietar al obiectivului are obligația informării administratorului drumului național și prezentării documentelor/înscrisurilor legale pentru preluarea obiectivului și a obligațiilor ce îi revin conform condițiilor impuse în acordul prealabil și autorizația de amplasare și/sau de acces la drumul de interes național.

1.9.5. Când elementele constructive ale drumului de interes național și siguranța circulației sunt afectate de distrugerea ori degradarea accidentală a construcțiilor și instalațiilor existente în zona acestuia, proprietarul/administratorul construcțiilor sau instalațiilor respective va începe lucrările de intervenție fără întârziere, cu asigurarea semnalizării rutiere temporare, conform reglementărilor în vigoare. Înainte de începerea lucrărilor de intervenție, beneficiarul va informa în scris administratorul de drum și poliția rutieră. Beneficiarul are obligația aducerii zonei drumului la starea inițială, pe cheltuiala sa, cu respectarea condițiilor de calitate impuse de către administratorul de drum, prin reglementările în vigoare.

CAPITOLUL II

Obiectul și domeniul de aplicare

2.1. Lucrările care fac obiectul prezentelor norme tehnice sunt:

- intersecții ale drumurilor de interes național deschise circulației publice, intersecții ale acestora cu alte categorii de drumuri și căi de acces la proprietățile învecinate drumurilor;
- pasaje peste autostrăzi cu rampele aferente;
- bretelele de la intersecțiile denivelate;
- traversarea drumurilor de alte căi de comunicație (căi ferate, linii de tramvai etc.);
- amplasarea subterană sau aeriană, în traversare sau în paralel cu drumul, a canalelor închise sau deschise, a conductelor, a rețelelor electrice, a liniilor de telecomunicații, a funicularilor etc.;
- amplasarea altor instalații și a mijloacelor de publicitate, construcții de orice natură în zona drumului;
- repararea, extinderea sau desființarea unor obiective situate în zona drumului;
- repararea, extinderea sau desființarea unor obiective situate în zona de protecție, dacă în cadrul acestor operațiuni se modifică caracteristicile, destinația sau funcția acestora.

2.2. Prezentele norme tehnice se aplică drumurilor prevăzute la pct. 1.2.

Pentru obiectivele existente, condițiile tehnice din prezentele norme trebuie respectate cu ocazia lucrărilor de reparații, de reabilitări sau de modernizări ale acestora.

În cazul căilor de acces la drumul de interes național, existente, autorizate de către administratorul drumului și care nu mai corespund reglementărilor în vigoare referitoare la siguranța circulației, proprietarii/administratorii acestora sunt obligați să solicite și să obțină o nouă autorizație de amplasare și/sau de acces la drum, în termenul stabilit de către administratorul drumului, în caz contrar acesta din urmă putând proceda la retragerea autorizației de amplasare și/sau de acces la drum emise anterior și la aplicarea măsurilor stabilite prin Ordonanța Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

CAPITOLUL III

Condiții de amplasare a unor obiective în zona drumului de interes national

3.1. Condiții generale

3.1.1. Amplasarea unor construcții, instalații și a mijloacelor de publicitate, amenajarea intersecțiilor, amenajarea căilor de acces, precum și execuția oricăror lucrări în zona drumului de interes național se realizează cu asigurarea desfășurării fluente și în condiții de siguranță a traficului rutier și cu respectarea retragerilor impuse de administratorul drumului.

3.1.2. La amplasarea unor construcții, instalații și a mijloacelor de publicitate, la amenajarea intersecțiilor, a căilor de acces, precum și la execuția oricăror lucrări în zona drumului de interes național este obligatorie respectarea documentațiilor de urbanism și de amenajare a teritoriului și a studiilor de fezabilitate, avizate de administratorul drumului.

3.1.3. La stabilirea amplasării trebuie să se asigure, acolo unde este posibil, spațiile de dezvoltare viitoare a drumului, cu minimum lățimea unei benzi de circulație în aliniament și cu respectarea condițiilor de vizibilitate pe drum și eventuale supralărgiri în curbe.

3.1.4. Beneficiarii zonei drumului prin amplasamente sau căi de acces de orice fel, realizate înainte sau după intrarea în vigoare a Ordonanței Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, fără acordul prealabil și autorizația de amplasare și/sau de acces în zona drumului de interes național, sunt obligați să efectueze demersurile în vederea obținerii acestora, în conformitate cu notificarea administratorului drumului.

3.1.5. Obligația și responsabilitatea privind solicitarea acordului prealabil și a autorizației de amplasare și/sau de acces în zona drumului de interes national, precum și responsabilitatea respectării acestora revin beneficiarului lucrărilor sau obiectivelor realizate ori amplasate în zona drumului de interes national.

3.1.6. Pentru construcțiile existente în zona drumului amplasate fără acordul prealabil și autorizația de amplasare și/sau de acces la zona drumului, la care nu se respectă distanțele de amplasare precizate în Ordonanța Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se emite aprobare numai pentru amenajarea accesului/refugiului auto/parcării la drumul de interes național.

Aprobarea se emite în baza unei documentații tehnice care trebuie să conțină, printre alte documente, și certificatul de urbanism emis pentru amenajarea accesului/refugiului auto/parcării și/sau autorizația de construire eliberată pentru obiectivul respectiv.

3.1.7. Mijloacele de publicitate existente în zona drumului, amplasate cu sau fără acordul prealabil și autorizația de amplasare și/sau de acces la zona drumului, la care nu se respectă condițiile de amplasare precizate în Ordonanța Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și în prezentul ordin, se desființează de către deținători, în termenul stabilit conform notificării administratorului drumului. În caz contrar, desființarea mijlocului de publicitate se poate face de administratorul drumului, pe cheltuiala sa, iar proprietarul/administratorul mijlocului de publicitate este obligat să plătească administratorului drumului toate cheltuielile generate de desființarea mijlocului de publicitate.

3.1.8. Prevederile art. 3.1.7 nu se aplică mijloacelor de publicitate amplasate în afara zonei de protecție a drumurilor de interes național, reglementată anterior intrării în vigoare a Legii 198/2015 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 7/2010 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor.

3.2. Intersecții de drumuri

3.2.1. Intersecțiile drumurilor între ele se tratează denivelat sau la același nivel, în funcție de categoriile drumurilor care se intersectează și de traficul rutier, cu respectarea legislației în vigoare.

3.2.2. Intersecțiile autostrăzilor și ale drumurilor expres cu alte drumuri se realizează denivelat.

3.2.3. Amenajarea intersecțiilor la același nivel între două drumuri poate fi acceptată numai pe baza unui calcul de capacitate a intersecției, luând în considerare traficul de perspectivă la a 30-a oră de vârf. În cazul depășirii capacității pentru o intersecție la nivel cu circulația reglementată prin indicatoare rutiere, se poate avea în vedere soluția semaforizării intersecțiilor situate în localități. În afara localităților, în asemenea situații, se va adopta soluția cu intersecție denivelată.

3.2.4. Amenajarea la același nivel a intersecțiilor se realizează cu respectarea prescripțiilor din Normativul pentru amenajarea la același nivel a intersecțiilor drumurilor publice, urmărind asigurarea priorității pentru traficul aferent drumului de categorie superioară.

3.2.5. Lărgirile drumului, benzile de accelerare, de decelerare, de viraj și de stocare și penele de racordare aferente amenajării intersecțiilor se realizează cu aceeași îmbrăcăminte rutieră și cu o structură rutieră echivalentă cu cea existentă pe drum, cu respectarea reglementărilor în vigoare.

3.2.6. Căile de acces rutier la drumul de interes național se realizează respectând prevederile referitoare la intersecțiile de drumuri.

3.2.7. Pentru asigurarea fluenței traficului rutier, pe sectoarele de drum situate în afara indicatoarelor rutiere de intrare și ieșire în/din localitate, la drumuri de categorie superioară, este necesară asigurarea acceselor prin intermediul unor drumuri colectoare, paralele cu drumul de interes național, care să deașeze în acesta în intersecții amenajate corespunzător. Drumurile colectoare respective se vor amenaja de către beneficiarii construcțiilor care se amplasează în zona drumurilor de interes național sau de către autoritățile locale, după caz.

3.3. Amplasarea în paralel și intersecțiile drumurilor cu căi ferate sau linii de tramvai

3.3.1. Amplasarea în paralel cu drumul a altor căi de comunicații terestre se realizează în afara amprizei și a zonei de siguranță a drumului, în condițiile menționate la pct. 3.1.

3.3.2. Intersecțiile cu calea ferată ale autostrăzilor se realizează denivelat. Pentru celelalte categorii de drumuri necesitatea realizării intersecției denivelate se stabilește printr-un calcul de eficiență, bazat pe indicele general de prioritate stabilită în conformitate cu Metodologia de evaluare a priorității de execuție a pasajelor denivelate.

3.3.3. La stabilirea poziției intersecțiilor între drumuri și căi ferate sau linii de tramvai se urmărește ca ambele căi de comunicație să fie în aliniament în zona intersecției.

3.3.4. Unghiul dintre axa drumului și axa liniei de cale ferată sau tramvai trebuie să fie de minimum 60° și numai în cazuri cu totul excepționale se pot admite intersecții la un unghi de minimum 45°, asigurându-se vizibilitatea pe ambele căi de comunicație în zona intersecției.

3.3.5. Profilul în lung al liniei de cale ferată sau tramvai în zona intersecției nu trebuie să prezinte declivități care să depășească cu mai mult de 5 ‰ înclinarea profilului transversal al drumului.

3.3.6. În cazuri excepționale se poate admite amplasarea intersecției într-o zonă în care una dintre cele două căi de comunicație este în curbă, numai dacă declivitatea uneia dintre căi și înclinarea în profil transversal al celeilalte sunt de același sens, iar diferența dintre ele nu depășește 5 ‰.

3.3.7. În cazul suprapunerii zonei de siguranță rutieră cu cea feroviară, navală, cursuri de apă sau linii de tramvai, limita de vecinătate dintre domeniul public rutier și celelalte căi de comunicație va fi la jumătatea distanței dintre ultimul element constructiv al căii rutiere și ultimul element constructiv al celeilalte căi de comunicație.

3.4. Amplasarea în zona drumului de interes național a unor canale, benzi transportoare, funiculare, conducte și altele asemenea

3.4.1.a. Amplasarea în paralel cu drumul de interes național a unor canale închise sau deschise, a unor estacade cu benzi transportoare, funiculare, conducte pentru lichide sau gaze și altele asemenea se realizează în afara amprizei și a zonei de siguranță a drumurilor, în condițiile menționate la pct. 3.1. În mod excepțional, conductele se pot amplasa în ampriza și în zona de siguranță a drumului, atunci când limita acestei zone este și limita proprietăților învecinate drumului sau atunci când condițiile de relief sunt restrictive, precum și atunci când există amplasate alte instalații. Canalele închise, care colectează atât apele uzate, cât și cele pluviale din ampriza drumului, pot fi amplasate în limitele amprizei drumului.

Conductele amplasate în ampriza și/sau în zona de siguranță a drumului se vor poza la adâncimea de minimum 2,00 m sub nivelul amprizei și/sau a zonei de siguranță și vor fi protejate în tuburi de protecție.

3.4.1.b. În cazuri excepționale, pe sectoare de drum limitate ca lungime, a căror soluție tehnică este impusă de existența altor rețele pozate în zona drumului, justificate cu argumente tehnice, se pot amplasa conducte în partea carosabilă a drumurilor naționale, și anume cât mai aproape de marginea acesteia, realizată, de preferință, prin foraj orizontal în lungul drumului, prin canivou (casetă tehnică) sau galerie edilitară.

Structura rutieră, afectată de execuția acestor lucrări, va fi refăcută prin grija și pe cheltuiala beneficiarului autorizației de amplasare, de către o societate specializată în lucrări de drumuri, pe baza unei documentații tehnice, însoțită și semnată de către verificatorul de proiect și aprobată de administratorul drumului. Îmbrăcămintea rutieră se va reface pe toată lățimea benzii de circulație afectată.

Beneficiarul are obligația de a asigura realizarea și verificarea execuției corecte a lucrărilor de construcție și a calității acestora, prin responsabili tehnici cu execuția, diriginți de specialitate sau agenți economici de consultanță specializați, pe tot parcursul lucrărilor, în conformitate cu Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții, republicată.

Execuția se poate face fie prin instituirea de restricții temporare, parțiale sau totale de circulație, cu informarea prealabilă, inclusiv a variantelor de rute alternative, fie succesiv, pe câte o jumătate din lățimea părții carosabile. Beneficiarul autorizației de amplasare și/sau acces în zona drumului de interes național va asigura pentru lucrările de refacere a drumului o garanție de minimum 2 ani de la recepția la terminarea lucrărilor.

Pe toată durata existenței obiectivului, orice degradare a structurii rutiere, apărută pe sectorul de drum afectat de amplasarea conductelor, va fi remediată imediat pe cheltuiala beneficiarului lucrării, cu respectarea condițiilor de calitate impuse prin reglementările în vigoare.

3.4.2. Traversarea drumului de către canale, benzi transportoare, estacade pentru funiculare, conducte și altele asemenea se face, de regulă, în puncte în care drumul este în aliniament, intersecția realizându-se sub un unghi cât mai apropiat de 90°, dar nu mai mic de 60°.

3.4.3. Subtraversările drumurilor cu canale, benzi transportoare, funiculare și altele asemenea se tratează similar cu podețele sau podurile de șosea, fiind asigurată posibilitatea de acces și intervenție pentru întreținere și reparație. Proiectarea și execuția se vor realiza de către societăți specializate în astfel de lucrări.

3.4.4. Subtraversările drumurilor cu conducte se realizează prin forare orizontală, conductele fiind protejate prin tuburi de protecție sub ampriza și zona de siguranță a drumului, cu asigurarea debușeului eventualelor lichide, pierdute în caz de avarie, spre un cămin amplasat în afara zonei de siguranță, în partea din aval a tubului de protecție, respectiv o conductă de aerisire pentru gaze.

În mod excepțional, căminele se pot amplasa în zona de siguranță a drumului, atunci când limita acestei zone este și limita proprietăților învecinate drumului sau atunci când condițiile de relief sunt restrictive, precum și atunci când amplasamentul este condiționat de existența altor instalații.

Conductele se amplasează cu respectarea prevederilor STAS 9312 - Subtraversări de căi ferate și drumuri cu conducte, corelat cu adâncimea de pozare (h), în funcție de caracteristicile litologice și stratificațiile evidențiate de sondaje/foraje, după caz.

3.4.5. În cazuri excepționale, dacă, datorită prezenței a numeroase instalații subterane în zona subtraversării, există pericolul ca la execuția forării orizontale acestea să fie deteriorate, se poate admite subtraversarea prin șanț deschis.

Elementele drumului afectate de execuția acestor lucrări vor fi refăcute prin grija și pe cheltuiala beneficiarului autorizației de amplasare, de către o societate specializată în astfel de lucrări de drumuri, respectând reglementările în vigoare.

Beneficiarul are obligația de a asigura realizarea și verificarea execuției corecte a lucrărilor de construcție și a calității acestora, prin responsabili tehnici cu execuția, diriginți de specialitate sau agenți economici de consultanță specializați, pe tot parcursul lucrărilor, în conformitate cu Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții, republicată.

La execuția lucrărilor se pot institui restricții temporare, parțiale sau totale de circulație, cu informarea prealabilă, inclusiv a variantelor de rute alternative, fie succesiv, pe câte o jumătate din lățimea părții

carosabile. Beneficiarul autorizației de amplasare și/sau acces în zona drumului va asigura pentru lucrările de refacere a drumului o garanție de minimum 2 ani de la recepția la terminarea lucrărilor.

Pe toată durata existenței obiectivului, orice degradare a structurii rutiere, apărută pe sectorul de drum afectat de amplasarea conductelor, va fi remediată imediat pe cheltuiala beneficiarului, cu respectarea condițiilor de calitate impuse prin reglementările tehnice în vigoare.

3.4.6. La canalele la care subtraversarea se face prin sifonare trebuie asigurată posibilitatea golirii conductei subterane înainte de venirea anotimpului friguros, pentru a evita degradările datorate înghețului/dezghetului.

3.4.7. În cazul subtraversărilor, tuburile de protecție a conductelor care transportă lichide/gaze se instalează la o adâncime de minimum 1,50 m, măsurată între cota superioară a îmbrăcămintei rutiere a drumului și generatoarea superioară a tubului de protecție, respectiv de minimum 0,80 m sub cota fundului șanțului drumului.

Gropile de lucru la execuția forajului orizontal se vor realiza în afara zonei de siguranță a drumului.

3.4.8. Se recomandă evitarea supratraversării drumurilor cu canale, benzi transportatoare și conducte.

3.4.9. În condițiile acceptării unor asemenea supratraversări se va avea în vedere aplicarea unor măsuri pentru evitarea căderii pe drum a materialelor transportate. În acest scop, sub instalația de transport se va prevedea o copertină pe care să se colecteze materialele căzute sau care să dirijeze materialele sau pierderile de lichid în afara amprizei drumului. Copertinele trebuie să asigure o înălțime de liberă trecere pe drum de minimum 6,0 m, măsurată între cota superioară a îmbrăcămintei drumului și cota inferioară a copertinei.

3.4.10. Infrastructurile estacadelor care susțin aceste instalații de transport se amplasează la distanțe care să asigure lărgirea drumului cu cel puțin o bandă de circulație pe sens, zona mediană de minimum 2,0 m, lățimea de lucru a parapetului marginal și zona de siguranță.

3.4.11. Nu se admit asemenea supratraversări la distanțe mai mici de 200 m de intersecții, deoarece în aceste zone trebuie rezervate spații pentru amenajarea viitoare a benzilor specializate pentru selectarea pe direcții a traficului în intersecții.

3.4.12. Traversarea cursurilor de ape și a altor obstacole se realizează independent de lucrările de artă ale drumului de interes național. Infrastructurile construcției de traversare se amplasează în dreptul infrastructurilor podurilor/podețelor, iar cota intradosului elementelor de susținere a instalației, respectiv a protecției instalației, trebuie să fie superioară cotei inferioare intradosului podului rutier.

3.4.13. În mod excepțional, conductele se pot amplasa pe podurile, viaductele sau pasajele denivelate ale drumului, într-o soluție agreată de administratorul drumului, dacă acestea nu împiedică circulația vehiculelor și a pietonilor și dacă din calcule rezultă că încărcarea suplimentară nu afectează rezistența și stabilitatea lucrării de artă respective, având avizul proiectantului lucrării de artă sau al unui expert tehnic în domeniul lucrărilor de artă.

3.4.14. În cazul în care conductele se instalează prin suspendare de suprastructura podului, poziția acestora trebuie aleasă astfel încât să nu reducă debușul podului, respectiv înălțimea de liberă trecere a pasajelor denivelate.

3.4.15. Se interzice amplasarea pe sau sub suprastructura podurilor/podețelor a viaductelor sau a pasajelor denivelate, situate pe drumurile naționale și autostrăzi, de conducte pentru transportul produselor inflamabile.

3.5. Amplasarea în zona drumurilor de interes național a unor cabluri de energie electrică sau de telecomunicații

3.5.1. Amplasarea în paralel cu drumul a unor cabluri se realizează în afara amprizei și a zonei de siguranță a drumului, în condițiile menționate la pct. 3.1.

3.5.2. În situații excepționale, dacă nu afectează stabilitatea structurii de rezistență a drumului, se poate admite instalarea cablurilor în zona de siguranță a drumului.

3.5.3.a. Traversarea subterană sau aeriană a drumului de către cabluri se realizează, de regulă, în puncte în care drumul este în aliniament, intersecția realizându-se sub un unghi cât mai apropiat de 90°, dar nu mai mic de 60°, măsurat între axul drumului și aliniamentul cablului.

3.5.3.b. Pentru rețelele de joasă, medie și înaltă tensiune care se amplasează aerian, în cazuri bine justificate, administratorul drumului poate aproba derogări de la prevederile art. 3.5.3.a, numai în condițiile respectării măsurilor de siguranță specifice cablurilor electrice.

3.5.4.a. Subtraversările drumurilor cu cabluri electrice sau telecomunicații se realizează prin forare orizontală, cablurile fiind protejate prin tuburi de protecție între cămine de tragere situate în afara zonei de siguranță.

În mod excepțional, căminele se pot amplasa în zona de siguranță a drumului, atunci când limita acestei zone este și limita proprietăților învecinate drumului sau atunci când condițiile de relief sunt restrictive, precum și atunci când amplasamentul este condiționat de existența altor instalații.

3.5.4.b. În cazul subtraversărilor, tuburile de protecție a cablurilor electrice sau de telecomunicații se instalează la o adâncime de minimum 1,50 m, măsurată între cota superioară a îmbrăcămintei și generatoarea superioară a tubului de protecție, respectiv de minimum 0,80 m sub cota fundului șanțului drumului.

3.5.4.c. Gropile de lucru la execuția forajului orizontal se vor realiza în afara zonei de siguranță a drumului.

3.5.5. În cazuri excepționale, dacă, datorită prezenței a numeroase instalații subterane în zona traversării, există pericolul ca la execuția forării orizontale acestea să fie deteriorate, se poate admite subtraversarea prin șanț deschis. Se interzice execuția de asemenea subtraversări la autostrăzi. Structura rutieră afectată de execuția acestor lucrări va fi refăcută prin grija și pe cheltuiala beneficiarului autorizației de amplasare, de către o societate specializată în astfel de lucrări de drumuri, respectând reglementările în vigoare.

Beneficiarul are obligația de a asigura realizarea și verificarea execuției corecte a lucrărilor de construcție și a calității acestora, prin responsabili tehnici cu execuția, diriginți de specialitate sau agenți economici de consultanță specializați, pe tot parcursul lucrărilor, în conformitate cu Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții, republicată.

Execuția se poate face fie prin instituirea de restricții temporare, parțiale sau totale de circulație, cu informarea prealabilă, inclusiv a variantelor de rute alternative, fie succesiv, pe câte o jumătate din lățimea părții carosabile. Beneficiarul autorizației de amplasare și/sau acces în zona drumului de interes

național va asigura pentru lucrările de refacere a drumului o garanție de minimum 2 ani de la recepția la terminarea lucrărilor.

Pe toată durata existenței obiectivului, orice degradare a structurii rutiere, apărută pe sectorul de drum afectat de amplasarea conductelor, va fi remediată imediat pe cheltuiala beneficiarului, cu respectarea condițiilor de calitate impuse prin reglementările tehnice în vigoare.

3.5.6. Traversarea cursurilor de ape și a altor obstacole se realizează independent de lucrările de artă ale drumului, în afara zonei de siguranță a lucrării de artă. Infrastructurile construcției de traversare se amplasează în dreptul infrastructurilor podului rutier, iar cota inferioară a cablului la săgeata maximă a elementelor de susținere a cablului va fi superioară cotei intradosului suprastructurii lucrării de artă. Prin amplasarea cablurilor nu vor fi afectate lucrările de apărare a malurilor și infrastructura lucrărilor de artă.

3.5.7. În mod excepțional, cablurile se pot amplasa pe podurile, viaductele sau pasajele denivelate ale drumului, în tuburi de protecție, într-o soluție avizată de administratorul drumului, dacă acestea nu împiedică circulația vehiculelor și a pietonilor, fără să afecteze comportarea în timp a construcției sau să genereze încărcări suplimentare care să influențeze calculul de rezistență și în baza unei expertize de specialitate, pentru care întreaga răspundere o poartă expertul tehnic sau cu avizul proiectantului lucrării de artă.

De asemenea, amplasarea nu trebuie să afecteze secțiunea de curgere luată în calcul la dimensionarea lucrării de artă.

În cazul în care cablurile se instalează prin suspendare de suprastructura podului, poziția acestora trebuie aleasă astfel încât să nu reducă debușeul podului, respectiv înălțimea de liberă trecere a pasajelor denivelate.

3.5.8. În tuburile de protecție se vor prevedea cabluri din oțel pentru facilitarea tragerii cablurilor electrice sau de telecomunicații, în caz de avarie sau în alte soluții care impun înlocuirea acestora. La capetele lucrării de artă se va prevedea rezerva de cablu suficientă în vederea mutării acestuia pe parcursul lucrărilor de intervenție/reparație/modernizare/reabilitare a lucrării de artă.

3.5.9. Amplasarea stâlpilor de susținere a cablurilor instalate aerian se realizează la o distanță suficientă față de drum, astfel încât, în situația lărgirii drumului cu câte o bandă pentru fiecare sens de circulație, stâlpii să rămână în afara zonei de siguranță a drumului, fără a fi necesară mutarea lor.

Excepție fac situațiile de amplasare a stâlpilor pentru iluminatul public, care trebuie amplasați în afara amprizei drumului, într-o soluție avizată de administratorul drumului.

3.5.10. Traversările aeriene ale cablurilor trebuie să asigure o înălțime de liberă trecere de minimum 6,0 m, măsurată între cota inferioară a cablurilor la săgeata maximă și cel mai înalt punct al platformei drumului. În cazul cablurilor electrice, înălțimea se majorează cu spațiul de siguranță împotriva electrocutării astfel:

Condiții de calcul al distanței pe verticală	Distanța minimă între conductorul inferior al LEA și partea carosabilă		
	$U_n \leq 110 \text{ kV}$	$U_n = 220 \text{ kV}$	$U_n = 400 \text{ kV}$
Gabaritul minim	7,00	8,00	9,00

3.6. Amplasarea unor clădiri sau a altor construcții supraterane în zona drumurilor de interes național

3.6.1. Amplasarea în zona de protecție aferentă drumului de interes național a construcțiilor supraterrane care nu aparțin acestuia se poate realiza în condițiile menționate la pct. 3.1.

3.6.2. Amplasarea obiectivelor de deservire a publicului sau de altă natură se realizează cu asigurarea unor spații de parcare, în incinta proprietății/în afara domeniului public, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 525/1996 privind Regulamentul general de urbanism, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu alte acte și reglementări în vigoare. Se interzice parcarea/staționarea vehiculelor pe ampriza și/sau pe zona de siguranță a drumului.

3.6.3. În cadrul obiectivelor care deservesc publicul este obligatorie asigurarea de grupuri sanitare la care publicul să aibă acces. Sunt exceptate spațiile comerciale din intravilan.

3.6.4. Se interzice deversarea apelor uzate și a celor pluviale din incinta obiectivelor/prorietății și/sau de pe calea de acces în ampriza și/sau zona de siguranță a drumului de interes național. Evacuarea apelor uzate se realizează în instalațiile de canalizare sau în fose septice vidanjabile. În cazul unor obiective la care apele pluviale ar putea antrena produse poluante, trebuie asigurate, după caz, instalații de separare a grăsimilor, de decantare, de filtrare etc.

3.6.5. La amenajarea căilor de acces trebuie asigurate colectarea și evacuarea apelor pluviale în lungul drumului sau, după caz, îndepărtarea acestora de drum.

3.6.6. Lucrările de semnalizare rutieră permanentă, datorate realizării accesului la obiectivul amplasat în zona drumului de interes național, sunt în sarcina proprietarului/administratorului obiectivului și se execută de o societate specializată, în conformitate cu planul de situație avizat de către poliția rutieră și aprobat de administratorul drumului național.

3.6.7. Repararea, întreținerea și exploatarea căilor de acces la drumurile de interes național, menținerea semnalizării rutiere care reglementează accesul în incinta proprietății, întreținerea elementelor de colectare și scurgere a apelor pluviale din dreptul proprietății, inclusiv contravaloarea cheltuielilor, sunt în sarcina proprietarului/administratorului obiectivului.

3.7. Amplasarea mijloacelor de publicitate

3.7.1. Prin publicitate în zona drumului se înțelege orice mijloc de afișaj care se adresează utilizatorilor drumului, indiferent de locul de instalare și indiferent de caracterul acestuia: comercial, politic, electoral, religios sau de altă natură, care se amplasează în zona drumului de interes național.

3.7.2. Este interzisă publicitatea în zona de protecție a autostrăzii. Publicitatea este permisă în spațiile de odihnă și servicii, amplasarea panourilor publicitare realizându-se astfel încât acestea să nu fie vizibile pentru participanții la traficul de pe autostradă.

3.7.3. În zona drumului este interzisă instalarea mijloacelor de publicitate, care, prin formă, culori sau conținut, pot fi confundate cu indicatoarele de semnalizare rutieră.

3.7.4.1. Se interzice instalarea mijloacelor de publicitate pe lucrările de artă care traversează drumul de interes național, pe portale cu semnalizare rutieră, în interiorul curbelor, precum și la o distanță:

a) în localitate, mai mică de 150 m, calculată de la intrarea/ieșirea în/din intersecție;

b) în afara localității, mai mică de 250 m, calculată de la intrarea/ieșirea în/din intersecție.

În situații excepționale, pentru afișarea unor mesaje de interes public general, administratorul drumului poate încheia protocoale cu autorități ale statului, în vederea instalării unor mijloace de publicitate pe lucrările de artă care traversează drumul, pentru o perioadă stabilită de administratorul drumului de interes național.

3.7.4.2. Se interzice instalarea mijloacelor de publicitate tip banner în soluții independente autoportante în traversarea drumului de interes național.

3.7.4.3. Se interzice obturarea vizibilității indicatoarelor rutiere prin amplasarea construcțiilor, instalațiilor și a celorlalte mijloace de publicitate, plantațiilor rutiere și a oricăror altor obstacole.

3.7.4.4. Se interzice amplasarea mijloacelor de publicitate pe zona de acționare a indicatoarelor de presemnalizare a trecerilor pentru pietoni și a locurilor frecventate de copii (indicatoarele rutiere fig. A22 și fig. A23, conform SR 1848-1).

3.7.4.5. Se interzice amplasarea mijloacelor de publicitate în curbe și în intersecțiile la nivel ale căilor de comunicație, în interiorul sensurilor giratorii, în ampriza și în zonele de siguranță, precum și pe suprafețele de teren destinate asigurării vizibilității în curbe și în intersecții.

3.7.5. În afara localităților, panourile publicitare se amplasează la distanțe de minimum 7,0 m față de marginea îmbrăcămintei rutiere aferentă drumului (partea carosabilă + banda de încadrare + acostamentul consolidat) și la distanțe de minimum 100 m unul față de celălalt, excepție făcând panourile de dimensiuni mici [maximum 0,8 x 1,2 m] amplasate pe stâlpii electrici și mijloacele de semnalizare aferente stațiilor de distribuție a carburanților.

Panourile de dimensiuni mici [maximum 0,8 x 1,2 m] amplasate pe stâlpii electrici se montează în afara gabaritului platformei drumului.

Mijloacele de publicitate tip totem, care afișează prețurile, aferente stațiilor de distribuție a carburanților, se vor amplasa, obligatoriu, în afara zonei de siguranță a drumului.

3.7.6. În localități, panourile publicitare se amplasează astfel:

- la distanța de minimum 4,0 m față de marginea îmbrăcămintei rutiere (parte carosabilă + bandă de încadrare+ acostamentul consolidat) - în cazul în care nu există trotuar;

- la distanța de minimum 1,0 m față de limita dinspre drum a spațiului verde existent între drum și trotuar, fără a împiedica circulația pietonilor. Înălțimea de amplasare a panourilor, în aceste cazuri, va fi de minimum 2,5 m față de cota trotuarului;

- la o distanță de minimum 25 m unul față de celălalt.

Excepție fac panourile publicitare de dimensiuni mici [maximum 0,8 x 1,2 m] amplasate pe stâlpii electrici și mijloacele de semnalizare aferente stațiilor de distribuție a carburanților.

Panourile publicitare de dimensiuni mici [maximum 0,8 x 1,2 m] amplasate pe stâlpii electrici se montează în afara gabaritului platformei drumului.

3.7.7. Dimensiunile maxime ale panourilor publicitare care pot fi instalate în cadrul zonei de protecție sunt:

- maximum 8,0 x 4,0 m - în afara localităților;

- maximum 4,0 x 3,0 m - în localități;

- maximum 0,8 x 1,2 m - amplasate pe stâlpii electrici.

Panourile publicitare care depășesc dimensiunile de mai sus pot fi instalate numai în afara zonei de protecție a drumului național.

3.7.8. Se interzice utilizarea materialelor retroreflectorizante la execuția panourilor publicitare. Înscrierile de pe panoul publicitar se vor realiza cu litere având înălțimea de minimum 200 mm în cazul panourilor publicitare uzuale și de minimum 120 mm în cazul panourilor publicitare de dimensiuni mici [maximum 0,8 x 1,2 m] amplasate pe stâlpii electrici. Proprietarul/Administratorul panourilor publicitare poartă întreaga responsabilitate privind rezistența și siguranța în exploatare a acestora. Beneficiarul răspunde de rezistența și de stabilitatea acestor panouri.

3.8.1. Se interzice amplasarea în zona de siguranță a drumurilor naționale a mijloacelor de publicitate de tip "ecran publicitar" - ecran cu LED-uri, LCD sau altele asemănătoare, pe care se rulează grafică, spoturi și altele asemenea, cu conținut dinamic și de dimensiuni variabile.

3.8.2. Pentru identificare, la partea inferioară dinspre drum a panoului publicitar se vor înscrie, cu litere având înălțimea de minimum 25 mm, numele titularului și numărul autorizației emise de administratorul drumului.

CAPITOLUL IV Dispoziții finale

4.1. Condițiile din prezentele norme tehnice nu sunt limitative. Ele pot fi completate cu alte condiții specifice situației de pe teren, la inițiativa administratorului drumului.

4.2. Pe parcursul execuției lucrărilor (în cazul instalațiilor subterane) și înainte de punerea în funcțiune a obiectivului, beneficiarul lucrării are obligația de a solicita în scris administratorului drumului și, după caz, poliției rutiere verificarea în teren a modului de execuție a lucrărilor, a respectării autorizației de amplasare și/sau de acces și a documentației tehnice care a stat la baza autorizării.

În cazul nerespectării acestor condiții și dacă abaterile nu sunt de natură să afecteze stabilitatea drumului și siguranța circulației, la aprecierea administratorului drumului național, se poate acorda un nou termen de remediere și numai o singură dată.

4.3. Acordul prealabil este valabil 12 luni, termen în care trebuie obținută autorizația de amplasare și/sau de acces în zona drumului de interes național. Acordul prealabil nu dă dreptul la începerea lucrărilor fără obținerea autorizației de amplasare și/sau de acces în zona drumului de interes național. Acordul prealabil poate fi prelungit la cerere, pe o perioadă de maximum 12 luni. Pentru perioada de prelungire a acordului prealabil este obligatoriu ca certificatul de urbanism să fie în termen de valabilitate. Cererea de prelungire trebuie depusă cu cel puțin 30 de zile înainte de data de expirare a acordului.

4.4. Autorizația de amplasare și/sau de acces în zona drumului de interes național este valabilă pe durata existenței lucrării sau construcției, în condițiile respectării prevederilor 1.9.1.-1.9.5 și a prevederilor autorizației.

4.4.1. Durata de execuție a lucrărilor este de 12 luni de la data emiterii autorizației de amplasare și/sau de acces în zona drumului de interes național.

4.4.2. Durata de execuție a lucrărilor poate fi prelungită pe o perioadă de câte 12 luni, în corelare cu durata de execuție a lucrărilor specificată în autorizația de construire, prin actualizarea autorizației de amplasare și/sau de acces.

4.4.3. Durata de execuție a lucrărilor poate fi prelungită la solicitarea beneficiarului depusă cu minimum 30 de zile înainte de expirarea acesteia.

4.4.4.a. Pentru mijloacele de publicitate, autorizația se emite pentru o durată de 12 luni și poate fi prelungită la expirarea acestei perioade, în caz de neprelungire urmând ca mijlocul de publicitate să fie desființat la data expirării autorizației.

Excepție fac totem-urile aferente stațiilor de distribuție a carburanților, a căror autorizație se emite pe toată perioada de funcționare a obiectivului. Acordul prealabil și autorizația de amplasare și/sau de acces pentru totem se vor emite în baza unei documentații tehnice, care se va depune odată cu cea aferentă amplasării stației de distribuție a carburanților în zona drumului.

4.4.4.b. Solicitarea de prelungire a valabilității autorizației de amplasare se face cu minimum 30 de zile înainte de expirarea perioadei de valabilitate a acesteia.

4.4.4.c. Prolungirea valabilității autorizației se face numai pentru mijloacele de publicitate la care au fost respectate condițiile prevăzute în autorizația de amplasare și/sau de acces. În caz de neprelungire a autorizației de amplasare și/sau de acces, mijloacele de publicitate vor fi desființate de către deținători, pe cheltuiala acestora, în termen de 5 zile de la data primirii notificării transmise de administratorul drumului.

Limitele zonelor drumurilor

Limitele zonelor drumurilor, conform Ordonanței Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, sunt următoarele:

a) Zonele de siguranță ale drumurilor sunt cuprinse de la limita exterioară a amprizei drumului până la:
- 1,50 m - de la marginea exterioară a dispozitivelor de preluare a apelor meteorice, pentru drumurile situate la nivelul terenului;

- 2,00 m - de la piciorul taluzului, pentru drumurile în rambleu;

- 3,00 m - de la marginea de sus a taluzului, pentru drumurile în debleu cu înălțimea taluzului până la 5,00 m inclusiv;

- 5,00 m - de la marginea de sus a taluzului, pentru drumurile în debleu cu înălțimea taluzului mai mare de 5,00 m.

b) Zonele de siguranță ale podului, care includ și suprafețe de teren aflate sub pod, sunt:

- 10,00 m de la limita exterioară a racordării podului cu terasamentul, pentru podurile fără lucrări de apărare a malurilor (rampa de acces face parte integrantă din pod);

- la limita exterioară a lucrărilor de apărare a malurilor, pentru podurile la care aceste apărări au o lungime mai mare de 10 m (rampa de acces face parte integrantă din pod).

c) Zonele de siguranță ale drumurilor cu versanți (defileu) cu înălțimea mai mare de 30 m se consideră la partea superioară a taluzului versantului.

d) Zonele de protecție sunt cuprinse între marginile exterioare ale zonelor de siguranță și marginile zonei drumului conform tabelului următor:

Categoria drumului	Autostrăzi	Drumuri naționale
Distanța de la marginea exterioară a zonei de siguranță până la marginea zonei drumului (m)	50	22

Limitele zonelor drumurilor

